

Forsvarsministeriet har i januar 1989 modtaget en indstilling fra farvandsdirektøren, hvori det anbefales, at en række lodserier ved Limfjorden og Lille Bælt sammenlægges. Herudover foreslår farvandsdirektøren, at der indføres et nyt og enklere takstsystem, og at der i forbindelse hermed oprettes et farvandslodseri til at varetage lodstjenesten ved gennemsejling af de danske farvande. I statsrevisorernes beretning nr. 4 1987 om Lodsreguleringsfonden har rigsrevisor kritisk konstateret, at det nye takstsystem endnu ikke er indført.

En rationel udnyttelse af materiellet besværliggøres af lodslovens bestemmelser om, at Lodsreguleringsfonden dækker de enkelte lodseriers driftsudgifter. Dette betyder, at nogle lodserier har ret til selv at anskaffe fartøjer og få rimelige udgifter hertil dækket af Lodsreguleringsfonden. De fartøjer, som benyttes af lodserierne, er således ejet af enten Lodsreguleringsfonden, lodser eller særforde oprettet ved tre lodserier.

Den lodsbetaling, som skibsfarten yder for at benytte lods, er i de senere år blevet reguleret i takt med forbrugerprisindekset. Denne regulering er i overensstemmelse med Lodsrådets anbefalinger. Som allerede nævnt har reguleringen vist sig utilstrækkelig til at skaffe lodsvæsenet de fornødne indtægter i en periode, hvor antallet af lodsninger er faldet, samtidig med at udgifterne til drift af lodsvæsenet er steget. En ekstraordinær forøgelse af lodstaksterne er imidlertid ikke uproblematisk. Som følge af lodslovens bestemmelser om, at lodserierne maksimalt skal indbetale 80 pct. af den modtagne lodsbetaling til Lodsreguleringsfonden, vil en betydelig del af en takststigning ikke komme Lodsreguleringsfonden tilgode, men blive benyttet til forøgelse af lodsernes indtægter. Længt vigtigere er dog lodstaksternes indflydelse på sejladsikkerheden. Det må nemlig forventes, at en forhøjelse af lodstaksterne udover en vis grænse kan medføre, at skibsfarten ikke vil benytte lods i samme omfang som hidtil, hvilket vil medføre øgede risici for uheld.

Selv når rationaliseringerne af lodsvæsenet er tilendebragt, kan det således ikke forventes, at lodsvæsenet kan blive selv bærende inden for den nugældende lodslovs rammer. På denne baggrund har det været naturligt at overveje, i hvilken form lodsvæsenet skal eksistere fremover, herunder muligheder for at oprette et helt privat eller rent statsligt lodsvæsen. Forsvarsministeriet har fundet, at den struktur, som lodsvæsenet gennem århundreder har udviklet, indeholder så mange værdifulde fordele, at strukturen bør søges bevaret i videst muligt omfang. Forsvarsministeriet finder imidlertid på linje med statsrevisorerne og Rigsrevisionen, at det er en forudsætning for en

bevarelse af lodsvæsenet i dets nuværende form, at der foretages sådanne ændringer, at lodsvæsenet gøres selv bærende.

3. Lovforslaget tilsigter at skabe mulighed for, at der kan indføres en anden form for fordeling af den indkomne lodsbetaling. Lodslovens nuværende bestemmelser om, at op til 80 pct. af lodstaksterne tilfalder Lodsreguleringsfonden, og at den resterende del deles ligeligt mellem lodserne ved det enkelte lodseri, medfører, at en takstforhøjelse vil blive unødvendig stor, idet en del af forhøjelsen (24 pct.) – som tidligere nævnt – ikke vil komme Lodsreguleringsfonden tilgode, men forøge lodsernes indtægter og bidraget til Lodspensionskassen.

Rigsrevisor har i statsrevisorernes beretning nr. 4 1987 om Lodsreguleringsfonden anført:

»Ved en lovrevision bør overgrænsen for afgiften til fonden hæves fra de nuværende 80 pct. Det er Rigsrevisionens skøn, at afgiften bør hæves til mindst 87 pct., men bedre ville det formentlig være, at gøre afgiften variabel, så der år for år fastsættes en afgift, der netop for det pågældende år får den tilsigtede virkning at få fonden til at balancere ...«

Forsvarsministeriet finder, at lodseres indtægt også fremover i et ikke uvæsentligt omfang skal være afhængig af arbejdsindsatsen. Lovforslaget giver derfor mulighed for, at fordelingsprincipperne fremover kan fastsættes administrativt af forsvarsministeren, således at de løbende kan tilpasses den aktuelle udvikling.

I forbindelse med indførelse af et farvandslodseri og gennemførelse af yderligere rationaliseringer af lodsstrukturen vil der blive indført et nyt takstsystem, som bygger på en grundtakst plus en takst for enten gennemsejlet distance eller forbrugt tid. Herefter vil der kunne gennemføres en deling, således at grundtaksten – der ikke står i direkte forhold til lodsernes arbejdsindsats – helt tilfalder Lodsreguleringsfonden, medens afgiften for gennemsejlet distance eller tidsforbrug vil kunne tilfalde lodserne ved det enkelte lodseri til deling som indtægt. Den del af taksterne, som tilfalder lodserne, vil herved i højere grad end tidligere blive afhængig af deres arbejdsindsats. Endvidere vil det være muligt at ændre lodstaksterne af hensyn til enten lodsvæsenets samlede omkostninger eller lodsernes indtægtsforhold, uden at det får afsmittende virkning på andre hensyn end det ene, som har foranlediget forhøjelsen.

Endvidere tilsigter lovforlaget en bedre udnyttelse af fartøjer og materiel m.v. Dette vil blive opnået ved, at de enkelte lodserier fremover alene skal være operative enheder, hvorimod anskaffelse og styring af materiel vil blive foretaget af Lodsreguleringsfon-